

Latweefchu Awises.

Nr. 42.

Zettortdeenâ 18. Oktoberi.

1862.

Awischu sinna.

Behterburga. Muhsu augsti teizams Kung's un Keisera, sawai leelai walstei buhdams ihst's tehws un fird'schehligais gahdatajs, kas ruhpejabs, lai itt wisseem pawalstneekem labbums zaur Winnu nahktu un zil ween spehdams dahwina, kas teem ihsti par labbu buhtu, taggad atkal nodohmajis sawai walstei doht leelu schelastibas dahwanu, ko Kreewusemme wehl ne bij redsejuse. Gezehlis kummissioni, kas lai walst'rahtei par pahrluhkofchanu un apstiprinafchanu faraksta ja un us walst'likkumus, kas preekschraaksta, ka wiffas teefas un teefaschanas pawiffam effoht pahrtaiamas, lai katrs zilweks sawu taisnibu un teesu pilnigi un ahtraki warretu dabbuht, lai wiffas teefaschanas noteef wisseem dsirdeht, un zaur apwehriateem ustizigeem wihtreem, kas iwehlejami no wiffahm lauschu lahtahm, un tas nu buhschoht ta ka Kalenderu, Sprantschu- un Wahzsemme. Imâ Oktoberi, 2 deenas pehz Keisera apstiprinafchanas, fchi leela sinna jaw irr isfluddinata tappuse Gelfschliga Ministera Awises. Ta ka meh's flaidra un pilnigu sinnu buhsim dabbujuschi par to, kahda fchi leela schelastibas dahwana un kahdi schee jaunee likkami ihsti irr, pehz kurreem un kad wiffas teefas-buhschanas ir pee mums buhs pahrtaiamas, tad to ir jums, saweem lassitajeem, flaidraki isstahstisim. Taggad un allasch sawam ihstam semmes-tehwam un karsti mihtotam Kungam un Keiseram lai dohdam jo firfnigu pateizibu, gohdu un flawu par scho, itt ka par wiffahm Wiana schelastibahm un leelu mihlestitibu, ar ko Winsch muhs aplaimo, un lai fohlomees jo paklaufigi un ustizigi Winnam kalpoht un meerigi un deewabihjigi dsihwoht ta Kunga zekkos staigadami.

Behterburga. Keisera augsta mahsa, Leelwirstene Maria Nikolajewna, Leichtenbergas

Erzogeene, 15ta Septembei muhsu zeen. Generalgubernateram, Baronam v. Niewenam, irr grammatu laiduse:

Augsti zeenihts Barona kungs! Manni behrni no Keepajas pahrnahkuschi mannim ifdeenas stahsta til dauds labba par to mihlestitibu un labbu prahtu, ar kurreu tohs usnehmuschi Keepaja un pa wiffu to zekku juhmallas Gubernementis brauzoht, ka firds manni flubbina, Jums un scho Gubernementis eedfihwotajeem par to pateikt no wiffas firds. Kad manni behrni fahf runnaht par tahm deenahm, ko tee kursemme peedfihwojuschi, un stahsta zil jauka fchi semme, zil gohdigi winnas laudis, kas ne ween sawa Keisera pamihliju ar tahdu leelu mihlestitibu uhnehmuschi, bet ir manneem behrneem no fchih's mihlestitibas baggati dahwinajuschi, tad wehl taggad to peeminnoht winnu azzis mirds preeka un atkal schehluma affaras, ka bij jashkirrahs. Schinni gadda es patte gan ne warreju to preeku baudiht, arri tur buht pee saweem behrneem, bet wiffa manna firds lihgsmojahs par tahdu firfnigu mihlestitibu, ko tee tur badijuschi. Todeht wehlejeet, ka zaur Jums sawu firfnigu pateizu warru isteikt kursemmes muishneekem un wisseem Keepajas eedfihwotajeem un ka es allasch labbu prahtu us teem turrefchu.

Sergskâ pee Behtermuischas,

14ta Septembei 1862.

„Maria.“

Zelgawa. 13cha Oktoberi tee preeksch fchi-gadda kursemmes landaga no ifkatras kirspheles iswehleti muishneeki (deputirtu) fanahze Zelgawa leela Wahzu basniza, kur noturreja Deewa kalposchanu un kursemmes General-Superdents Lamberg's spehzigu spreddiki teize un deputirtus ar swarrigeem Deewa wahrdeem usrunnaja weenprahtigi un ustizigi darbotees muhsu tehusemmes wajadstibas Tad nu iswehleja Oberrahthu, Baronu v. d. Bruggenu par Landbotenmarschallu (par landaga Presidentu)

un tad fahkufchi Ritteruhfi (Kafinà) fawas farun-nafchanahs. Widssemes muischneeki atsuhthijufchi Baronu Ed. v. Dettingenu un Sahmu semmes muischneeki Baronu Rolkenu.

Behterburga. Keifers pawehlejis, ka farra-teefàs buhst tahdeem, kas wainigo peefuhds un arri tahdeem, kas wainigo aistahw un winna leetu teefà wadda.

Woroneschas gubernementi, aprinka pilfatà Birufschà, apteeki iszehlees ugguns; wehtra ugguni dsinnuse pilfatam wirsù un par masu brihdi 300 nammi deggufchi tà, ka pilfatneeki tikkai fawu dsihwibu spehjuschi isglahbt un tibri nabbagi palikkufchi appafsch plikkas debbes! Dauds ehtas bijufchas apjunti ar needrahm, tadeht til ahtri wifs dedts. — Ir Pohfusemmè 27tà Septemberi Mjazonowas pilfatà ugguns iszehlees un itt ahtri no-deggufchi 225 nammi un 30 schuhni! un tikkai 30 nammi atlikkufchi.

Parise. Napoleons atlaidis fawu Ministeru Tumenu, kas bij Italeescheem draugs un Keiseru luhdsis, lai zittadi fahkoht darriht; jo tà tas ne warroht palikt, ka lihds schim gahjis. Gezehlis zittu Ministeru Druin de Luis, kas Pahwestam draugs, un nu gan mas zerribas, ka Italia Rohmu dabbuschoht. Italeefchi par to nopufschahs un Calenderu Awises arri par to kurn un falka, ka Napoleons nu effoht darrijis, kas warrbuht pascham ne buhschoht par labbu. Jaunais Ministers fohla Italias leetu ar labbu iswaddiht un wiffus fameerinahst.

Italia. Garibalda kahja paleekoht atkal fliktaka, jo wehl wiffi dakteri ne warrejuschi useet, woi ta lohde wehl irr kahjas lohzebli jeb ne. Ta wahts ne gribb fadsiht, mas strutte un kahja lihds zekkeem jaw palikkufe fliktà; arri Garibaldis paleekoht ittin wahjisch un bes spehka.

Amerika. Ibstahm walstim taggad atkal eimoht labbaki, jo 2 deenas Generals Rosenkranz pee Korintes (pee Mississippes uppes) kahwees ar wehrqu-walstu Generaleem Prisi un Dornu, kam 40 tuhft. soldati bijufchi, un schohs effoht gluschi fakahwufchi un aisdinnufchi us Nifmondu. Atkal 9tà Oktoberi breefmigi fahwufchees pee Perriewilès (Kentuki) Generali Brags ar Buellu. Ibstu

walstu Generalam gan frittufchi 2 tuhft., bet winnejis un eenaidneekus aisdinnis. Arri zittà weetà winnejuschi un wehrqu-walstu pulkus aisdinnufchi.

Widdus = Asia. Tibetè un Awganstanè irr nemeers un farsch un 4 leelàs kaufchanàs Dosts Muhameds winnejis fawu eenaidneeku Ahmedu Janu un nu aplehgerejohst Grates leelo pilfatu. Ir Rihnà kaujahs ar dumpineekeem un tohs gan winne daschà weetà, bet zittàs weetàs atkal winne dumpineeki. Koleru fehriga taggad tur plohsfahs un Bekinges leelà pilfatà isdeenas kahds tuhftots zilweku ar Koleru mirstohst. — 3.

Parise nomirra ne fenu wezza feewa, kas fawas beidsamas deenas pehdigà nabbadsibà bij pawaddijufi, no kaimineem no schelastibas puffes lohpta. Mirdama pateize, kurreu aubu (zeppuri) winnai fahrkà lai leekoht us galwu; to nelaisis wihrs winnai wehl effoht dabwajis. Kad pehs winnai scho aubu gribbeja galwà list, mannijsa, ka schi tahda pazeeta un pagruchta. Sahka winnu labbak apflattiht, un atradda — 17 tuhft. 500 pranlus (tas irr muhsu naudà wairak ne 4 tuhft. rubli) pawihra naudà eeschuhkus, ko wez zite us tahdu wihsi bij gribbejufi lappòs nemt lihds. — Brihnumi, ka Rammons eespeh zilweka dwehseli pahrgrohsiht un apmahniht. — e.

Kahds wahrds par Awisehm.

Buhtu gan par Awisehm ko stahstihst, dauds wairak ne schinnis masàs lappinàs warr falikt. Tapehz ihfi sakraufchu, ko gribbu teikt. Jan wez zeem Reemereem, jebfchu winni drukkàs-rakstus wehl ne sinnaja, bij Awises, prohti us tahdu wihsi. Kad kahdas sinnaas gribbeja par pasauli islaisst, tad tahs sarakstija, un peekahra tohs rakstus pee kahda stabba Rohmas leelà tirgus plazzi. Tur tad pilfatneeki paschi tahs sinnaas kahja lassihst. Tee atkal, kas us semmehm dsihwoja un arri gribbeja sinnaht, kas par pasauli notteek, maksaja pilfatà skrihwereem, kas tahs sinnaas norakstija par jaunu un nosuhthija tur kur wajadseja. Kad Reemereu walstis panihka, isnihka arri schi sinna islaischana; un nu ahtraki ne useimam nekahdas Awischu pehdas, ka tikkai pehs ta gadda 1500, tur Wenedi-

gas pilfatà, Italias semmè, atkal Awischu eefah-
 kumu eeraugam. Schihs Awises isklhda drihs par
 wiffahm mallahm. Behz ta gadda 1600 jahka
 ir Bahzsemme tahdi laiku-raksti wairotees. Pa-
 masam wiffas zittas semmès arridsan Awises
 raddahs; Enlantè pirmahs 1588tà gaddà. Tag-
 gad gan aplam neweena walstis pasaulè naw bes
 Awischu. Wiffwairaf winnas irr kahjenas Bahz-
 semmè, Pranzuschu semmè. Enlantè, bet pawiffam
 wairaf Seemel-Amerikà, fur katram masam pilfa-
 tiuam par 3, par 4 ihpafchahm lappinahm irraid,
 un fur wehl schòs karralait's ir no zittas karras-
 pefka nodallas Awises islaisch, lai saldteem pa-
 fcheem naw jaraksta grabmatas mahjäs, bet lai
 peederrigi mahjäs jaw katru brihdi no Awischi
 warr sinnaht, kurejch dshws un weffels, kurejch
 eewainohts jeb noschauts, u. t. j. pr. Us azzu-
 mirkli tad wiffas schihs sinnas un Awises par
 dselscha-zeffeem aisskreij us wiffahm puffehm, un
 kas weenà walstis gallà wolkardeen notizzis, tas
 gandriht' schodeen jau ohtrà walstis gallà arri at-
 flann, woi tas irr tauns woi labs. Ta nu gan
 rohdahts labba leeta, par fo bahu fo brihntees,
 un brihnumi naw, tad zis gawittetams isfauzohs:
 Tad irr laiki la laiki! — kurram tad ne tihl sawä
 reiß arri lauschu pulkà tirgus plazzi dohtees; un
 pateesi; tad kahdà semmè Awischu buhschana tik
 lohti isplankusi, là Seemel-Amerikà, tad wiffa
 pasaulè rahdahs là par leelu tirgus plazzi pah-
 wehrtschees, fur laudis saskreij no wiffahm mal-
 lahm, un faneß wiffas pasaulèes gudribas un ne-
 guribas, sinnafchanaß un nesinnafchanaß, taifnibu
 un netaisnibu weenà weeta, lai katrs nemun un
 pehrk, kas kurram derr. Tur tschumm ween; tè
 weens runna, ohtrè waikstahs; nurd un fweijahs;
 waid un gawile; flawe-un gahna, ka ne warr ap-
 klausitees. Tiklai schehl, ka Seemel-Amerikanees-
 schòs ta Awischu buhschana pawiffam nelohscha
 palitkusi. Tur naw neweens gobda wihrs, ne-
 weens pateesi teizams zilweks, fo tomehr zittas
 Awises lihdi beidsamam ne buhtu ar dubleem no-
 mehtajusch; un atkal naw neweens ihsti nejhga,
 kas zittas lappäs ne atrohd sawus pahrschajjus
 un isflawetajus. — Saggi, mihtais lassitais:
 „Bet kalabbad tad Awischu rakstijateem patauj

tahdu waku?“ — Nu — irr isprohwehts wiffadi.
 Weetahm leedse; — bet ne warreja atkal glabbtees
 no brehzejem, ka tiklai grihböht laudis apmulki-
 naht, ka grihböht mutti aigzirst, ka grihböht taif-
 nibu noslohdsiht, scha un tà. Tad jau labba
 weetahm palahwe raksteem waku. Dohmoja: Lai
 labba katrs sawus neelus un mellus wiffaem dsir-
 doht plahpa, fur winnam warr rakstus laist pret-
 tum, un wianna blehdibu jeb mulkibu peerahdiht,
 nekà tad winsch slepstu zitteem scho to aufis ee-
 tschulst un, sahlè flehpess, papehdi eesek. Gai-
 dija ka laudis, ar scho trohksni apraddusch; un
 cepasinnusches, ir pee tahs buhschanaß ismahzi-
 sees, sawu prahtu wairodami, wiffu pahrbaudih,
 un to kas labs patureht.“ — Ir notikka tà. Jau
 preelisch kahdeem peeppadsmiit gaddeem kahds Ameri-
 kaneetis, gudrs wihrs, fazzija: „Pee mums jau
 Awischu melli neweenu derrigu zilweku wairs ne
 pasuddinahs;“ un pat scho waffaru Enlantè paschu
 leelo johbgaku Awischu apghadatais, jebchu En-
 lautes leelako ministeru Palmerstonu sawas lappäs
 ar wahrdeem un ar bildehm weenadi ween isohbo-
 jis, tomehr paschu scho ministeru apsehrje, un it
 lahparigi tikka no winna fauents un uszeenabts.
 Bet tas tiklai warr notikt pee ihsti mahzitahm tau-
 tahm, fur jeb kurram zilwekam daschdaschadas
 Awises teel rohkäs un katrs warr noswehrt to, fo
 weenas Awises fakka, prett to, fo ohträs fakka
 un tad pars ischekirt, kurrehm ta taifniba; tas
 warr notikt tiklai tur, fur, là Enlantè, wiffa
 buhschana, wiffi likkumi, tà fakloht, zeeti no-
 grunteti un wiffaem laudim, augsteem un semmeem,
 sinuami; un arri tur deemschehl Awischu trohksns
 daudtreij laudis eekarse un trazzina, ka breefmas
 deewsgan noteek, là Seemel-Amerikaneeschòs daud-
 reij reds, ir paschà schinni breefmißa un noschelo-
 jamà karrà, kas tur taggad plohsahs. Bet pa-
 wiffam tahdäs walstis, fur laudis wehl nemahziti,
 fur wiffa buhschana nule pahrschlaidrojahs un pah-
 wehrschahs, fur ir bes tam wiffi tiklai skattahs
 ween, kas nu buhschoht, tur Awischu trohksns tee-
 scham gan wehl ne derretu. — Kad wehl tahdi
 stikki ween Awises rastohs, kahdu tè tulihht minne-
 schu, nu, mannis pehs, tad lai mulki talicho ja-
 was labbatas, lihdi winni gudri paleek. Prohti, —

ne jenn weenas Awisès bij rakstihst, ka lahds sin-
namè dihku kohpejs pahrdohdohht tahdus pulwerus,
no kurreem, kad winnus ruddeni iskaisa dihki,
ohtro pawassaru wijs dihki rohnotees pilns jaunu
karruschu. Kas, sawu adressi usdohdams, win-
nam nosuhtischoht weenu duklatu, tam winsch
atkal nostellejchoht dohsiti pilnu ar tahdeem karru-
schu pulwereem. Ir pateesi raddahs winnam lahds
dihka turretais duklatu nosuhtus. — Tohs pul-
werus schis gan ne sagaidija, bet dabbuja grab-
matu, kur bij rakstihst: „Ar leelu pateizibu Zums
Zuhsu duklatu nosuhtu atpakkat. Biju derrejis ar
kahdu draugu, ka eelischu wissuskaidrohs blehnus
Awisès, un tomehr rassees zits mannim tizzus.
Zuhè manni effat no paspehleschanas glahbuschi.
Baldeews! Bet talabbad ne ruhpejatees; Zuhè
effat septitais, kas mannim sawu duklatu atjuh-
ta.“ — Kad nu, ka jau fazziju, tahdi stikki ween
Awisès rastohs, to wehl warretu peezeest, lai arri
ne katrs Awischu rakstitais til gohdigi to iskrabhptu
duklatu atdohd, ka schis karruschu-pulwera isdoh-
matais. — Bet kad Awisès, zerredamas aplamus
lassitajus us sawu pussi greeht, fahl sawus garrus
sohbus pee leetahm un wihreem list, ko katrs prah-
tigs zilweks zeena un gohdà turr; kad raddina sa-
wus lassitajus par tahdahm leetahm spreeht un
tehrseht, ko winni wehl ne mas ne spehj saprast;
kad wainu greech, kam waina naw un smahda,
kas irr lab; kad Awischu apgahdataji, tahdòs
rakstòs, kas winneem gan, bet ne winnu Awischu
lassitajeem nahf rohlàs, norahiti, ar sohbgalka
wahrdem sawu lassitaju preekschà taisnojahs. —
ko tad buhs fazzihst?

Mums Latweeschu wallodà nu gan treijas Awis-
ses ween tillai irraid, un wairaf gan arri ne ras-
fees, jo Latweeschu wallodas runnataju naw wissai
dauds; tomehr ir tad jau jalohdina: Ne schkeeti
wissu taisnibu effam, ko tu lass, bet lass, ar
prahtu; un ja ween eespehji, lass, wissas treijas,
lai warri ischkerit, kurreahm taisniba, un lai, kad
weenas tewi no zekka isgreesch, warrbuht ohtras

tewi atkal us riktigo zekku uswedd. Kad wairaf
Awischu rohnahs, tad Awischu dseesma, ir negrib-
boht, jau arween us wairaf balsim mehds pah-
schkirtees, un tu teescham to meldiju ne saprattisi,
ja tu wiffas balsis ne dsirdeft. Gelsch weenas
paschas klaufidamees, tu gudrs ne paliksi, ir pa-
teesi kad schi pehz taisnahm nohtehm turrahs. Bet
kad wehl schi weena bals fahl klist un braddaht,
no tahm zittahm balsim ne waldita, nu tad lab-
bal — aisspeed auhs! Scho padohmu dohdu
Awischu lassitajeem. — Ko fazzischu teem rakstita-
jeem? — Upgahdatajeem, to gan sinnu, itr skaidri
mohlas. Kaut kahdus ihsus rakstus Awisehm fa-
stulkaht, tas nu gan wehl naw nekahds gruhst
darbs. Tapehz winneem safuhfa rakstus no mallu
mallahm, daudstrei pawissam nederrigus. Ja-
nem winnus pahwehtihst un pahrsijahst. Atstahj
dauds rohgu; bet rohgu wehrtè neweens labprahst
sawus rakstus ne gribb redseht. Tè nu irr zittam
ko pihkt, un apgahdatajeem daschs nekohschs
wahrdè irr jaklausahs, woi jalassa. Zittam ihsti
derrigam rakstitajam atkal ne tihl sawu spalwu
preeksch tahdahm Awisehm kustinaht, kur jo gar-
reem un gruntigeem raksteem naw ruhmes. Zaur
to apgahdatajeem daschas behdas. Tapehz fazzi-
schu wisseem rakstitajeem, til augsti mahziteem, til
jo mas mahziteem: Ne apniksim apgahdatajeem rak-
stus suhtihst, ko ween ar taisnu sinnu schkisin der-
rigus. Lai winni nemm tohs pahrsijahst un brah-
leht. Kas tad par to? Gribbam sawu tuwaku
labkumu wairoht, bet ne wis fewim kahdu gohdu
kraht. Zhpaschi teem augsti mahziteem salku:
Kahpjat semmè no sawas gallones un palihdsat
sakni un zelmu kohpt. Tad salkohs wiss kohks.
Bet wisseem, til augsti mahziteem ka jo mas mah-
ziteem salku: Rakstisim, ko rakstidami ar taif-
nu siannu, behdas par to ne turredami, kad arri
mums kahdàs zittàs Awisès prettineeki rohnahs.
Ka kurream deggons auds, ka winsch knahpa.

—e.

Kreewu Keisers Aleksanders I. un bibbele.

Unß driß 50 gaddi, kad Sprantschu keisers Napoleons I. ar leelu karra-spehku Kreewusemmei gahsahs wirsu un to tihvoja sawas rohkäs dabuht. Jo tuwaku karra-spehke nahze, jo wairak nißi baidijahs. Arri paschä Behterburgä augsteem kungeem firdis farlatta, kad dsirdeja Napoleonu arweenu klastaku nahkam, Tiklai weens augsts kungs bij meerigs un nesabihjees — tas deewabihjigs wirts Galizins. Keisers to weenreis jautaja: „Salki man, ka tas nahkäs, ka tu til meerigs effi?“ Galizins iswilla no labbatas masu bibbeli un fazzija: „Schi grahmata manni apmeerina.“ Keisers gribbeja sinnah, kas ta par grahmata gan effoht; winsch to no Galizina rohkahm nehme, bet — te iskritte. Wirts Galizins tubdak uszehle un walkä atschkirtu grahmata Keiseram pasneedse. Utgaddijahs 91 Dahwida dseefma un Keisers lassija: „Kas eelich ta wissuugstaka patwehruma fehsh un appaksh ta wissuwarrena ehnaß paleel, tas fakka us to kungu: Manna pakauschana un manna stipra pilß, manß Deews us lo es zerreju.“ Jo tabtaku Keisers lassija, jo wairak winnam patikke un winsch tadeht Galizinu luhdse, lai winnam scho bibbeli us kahdu laizinu dohdohht. — Driß pehz tam Keisers pawehleja ihpashu grehku noluhghanas un gaweshanas deenu swinneht. Mahzitajs, kas Keisera pilß faimej spreddiki fazzija, runnaja schinni deenä par 91 Dahwida ds. wahrdeem. Pehz wufßdeenas pawehleja Keisers sawu bikts-tehwu atfaukt, lai kahdu gabbalu no bihbeles winna istabä preeßchä lassoht. Mahzitajs atnahze un eefahke ar 91 Dahw. ds. — Apstahjees, fauze Keisers druzzin eedusmojees, „Kas tew pawehleja scho nodaku lassihht?“ „Pats Deews“, tä mahzitajs drohschi atbildeja. Nu ka tad? Keisers waijaja. Mahzitajs atteize: „Keisera Majestete! kad

juhß manni sikkat aiginahht schè Deewa wahrdeus teikt, tad man bij deesgan bailes; jo us to nemai ne biju dohmajis. Tadeht zekßes nomettees Deewu firsuigi peeluhdsu, lai winsch pats mannim rahda, fo lai jums preeßchä lassu. Tä luhdsoht, mannim arweenu wairak 91 Dahw. ds. prahtä nahze un tä tad nomanniju, ka pats Deews manni flubina jums scho nodaku preeßchä lassihht.“ Keisers jo usmannigi klausijahs un jo dsikli sawä firdi aisgrahbts winsch nomannija, ka pats Deews ar winnu runnajoht un to sawas behdäs gribboht stiprinaht. Zaur 91 Dahw. ds. wahrdeem Keisera firdi schi tizziba raddahs, ka Deews ar sawu paligu allasch klast. Schi tizziba eefaknojahs Keisera firdi jo zeeti un augumä auge. Zaur scho tizzibu Keisers ar saweem ustizzigeem pawalstneekem pakahwahs Deewa stiprai rohkai, kas pehz Napoleona lepno karra-spehku fatreeze un winna warru isnihzinaja. — —

Par Behterburgas Uwifschm.

„Behterburgas Uwifsch!“ — „Woi jums irr Behterburgas Latweeschu Uwifsch? woi jaw effat lassijuschu schahs jaunas lappas?“ — Tä schinni laikä zits zittu jauta, waiza kaudis un zits zittam stabsta par scho jaunu leetu; jo itt ka wezzes laikßes Ateeneri (lassi Apust. darb. gr. 17, 21.), tä arri muhsu laikä kaudis labpraht gribb fo jaunu runnahht un dsirdeht. — Bet kahdas tad irr schihs jaunas lappas, fo pee mums atfuhta no Behterburgas? woi irr labbas un derrigas? — Ne warram leegtees, ka tahs arri daschas labbas sinnaß atneß, bet deemschehl tur arridsan dauds tahdu sinnu irr eelichä, kas nei derrigas, nei teizamas, un fo ne waijadseja eelikt Uwifsch. Wiffus grehkus ne gribbam peemineht, fo schihs jauns behrens padarrijis, tomehr par weenu grehku ne warram fluffu zeest, kas ihpashu jazest preeßchä, lai spreesh

wiffi gohdigi laudis: woi tà peeklahjahs darriht. — Behterburgas Latw. Awifchu zettorta nummera dſirſtſtel, 40tâ lappâ, laſſam lahdas rihmes, fo farakſtijis lahdas ſmehejs — „Weens Widſemneeks“ — Grota mahzitaju apſmeedams pehz tahs meldijas: „Kâ ſpohſchi ſpihd mans Jeſuliniſch!“

Katrs gohdigs zilweks tizz: ka tas ne peeklahjahs gohdigu zilweku apſmeet; katrs deewabihjigs zilweks teiz par grehku: iſſohboht un pahſſmeet pehz ſwehtas dſeeſmas meldijas. Zeen. Behterburgas Latw. Awifchu apgahdataji! Juhſ jelle arri zittadi ne tizzeet un zittadi arri ne warreet teikk, kriſtiti zilweli buhdami. Juhſ muhſu kriſtigu baſnizu un kriſtigas baſnizas ſwehtu dſeeſmu-grahmatas meldijas jelle ne turreet par johkeem. To nebuht ne tizzu. Kâ tad Juhſ ſawu „dſirſtſteku“ apſmeeschanas warrejuſchi eejaukt wiſſeem ſinnamu un jo mihtu ſwehtu baſnizas meldiju, un arri ſw. dſeeſmu rakſtitaju? Tizzu, ka warrebuht Juhſ paſchi to ne ſinnajuſchi, ne mannijuſchi, ka ſchee negohdigi niſni rihmi juhſu dſirſtſteku 40tâ lappâ irr ſaſkandinati pehz tahs ſw. meldijas „Kâ ſpohſchi ſpihd mans Jeſuliniſch“ (pehz kueras zeenigais Grota mahzitajs labpraht ſaſkande ſawas ſwarrigas Jeſus dſeeſmas). — tad tomeht wiſſeem deewabihjigeem un illatram, kaſ pee ſwehtahm dſeeſmahm labpraht turras, ſchi juhſu dſirſtſteku apſmeeschanas dſeeſma, par leelu peedaufiſchanu un apgrehzi bu bijuſe un wehl irr. Jo ar azzim illatras ſw. dſeeſmu mihtotajs warr redſeht un ſaprast, ka juhſu dſirſtſteku negohdiga dſeeſma (40tâ lappâ) irr ſaſkandinata pehz ſchihs ſwehtas dſeeſmas meldijas „Kâ ſpohſchi ſpihd mans Jeſuliniſch“. To ſklaidri iſrahda illatra rinda un ſilba. Bet nu patſ Kungs Jeſus Kriſtus ſakka: „Kâ neweenu ir to wiſſemafako ne buhs apgrehzi naht (Matt. 18.)“ un nu — zil to nu irr, kam ſchi leeta par peedaufiſchanu un apgrehzi bu tappuſe?! — Apdohmojeet paſchi — ja lahdam no Juhſu Awifchu laſſitajeem gadditohs Deewa nammâ ſcho ſwehtu meldinu dſeedaht un tam newilloht eejauktohs dſeedajohht galwâ juhſu dſeeſmas apſmeeschanas wahrdi, fo juhſu Awifſes laſſijis, woi tas ne buhtu par apgrehzi bu winnam un par grehku preekſch Deewa? Ne buhs neweenu lahrdinahht us launu! — Tadeht luhdſam no ſirſds Juhſ zeen. Behterburgas Latw. Awifchu apgah-

datajus: paſargait juhſu lappas laſſitajus un wiſſas kriſtigas ſirſdis un dwehſeleles no tahdam leetahm, kaſ par peedaufiſchanu, apgrehzi bu un lahrdinahchanu daudſeem, wiſſuwairak teem wahjeem brahſeem un mahſahm.

Bet neweenu par to mums irr brihnumſ, ka pehz ſwehtas meldijas Behterburgas Awifſes apſmehjuſchas Grota mahzitaju, tapat arriſdan wehl par zittu leetu mums irr brihnumſ. Grota mahzitajs irr wiſſeem ſinnams iſſts gohda wihrs. Zitti no mums Kurfemneekem, kaſ jaw pahri par puſſmuhſchu un kam jaw behrui pa-aug leeli, irr pee Grota mahzitaja ſkohlâ gabjuſchi, winnu ſklaidri paſſiſt ſenn deenahm un peeminn ar leelu ſirſds pa-teizibu winna labbas mahzibas, winna ſwarrigus un jaukus wahrduſ un ſinn arri winna uſtizzigu Deewa kaſpoſchanu un kriſtigu dſihwoſchanu. Turklaht tas irr gauſchi mihtlign firwgalwis, kaſ neweenu zilweku ne aiſteek, bet labpraht ilweenam peenahlamu gohdu dohd, un kam irr tahds gars, kaſ patſ no Kriſtus mihtleſtibas eekillis, ſklubbina us meeru, tizzibu un us karſtu Kriſtus mihtleſtibu ir wiſſus zittus. Woi tad tahdu wihtu waijadſeja ſohboht un apſmeet Awifſes un to turklaht pee wahrda peeſaukt?! Teefſham, ilweenam zilwekam, kaſ ſcho gohdigu firmo tehwu labbi paſſiſt, us preekſchu reeks „Behterburgas Latw. Awifſes“ nemt rohlâ. Woi tad ſchahs Behterburgas Awifſes ne paſſiſt nei to 4to Deewa bauſli?

Grota mahzitajs turklaht irr deewabihjigs wihrs. Winſch tizz no ſirſds eekſch Jeſu Kriſtu un tas irr winna mihtakais preekſ: „tam Kungam mihtlign dſeedaht ar ſwehtahm dſeeſmahm un pateizibas dſeeſmahm un garrigahm dſeeſmahm (Kol. 3, 16.) un ar ſirſnigahm Jeſus dſeeſmahm.“ Ar ſcho jauku ſwehtu preekſu ſchis firwgalwis ſewim ſaldu padarra gruhtu wezzumu un ſawu jihniſchanohs ar ſawas meeſas neweſſelibu, un, ja Deewe dohs, ſaldu padarrihs mirſchanas ſtundinu. Woi tad tas lahdſ patihkamais darbs, pee tahda preekſa winnam peepillinahht tahduſ ruhktumus klaht, ka Behterburgas Awifſes darrijuſchas Nr. 4. dſirſtſtel. Ak laut tà ne darritu neweens! jo neweens ne warr ſinnaht, kaſ ſcho brihd ſmeijahs, woi ne paliks winnam paſcham arri lahdureiſ par weenigu ſaldu eepreezinaſchanu tas, kaſ taggad tuwakam ta weeniga ſaldoka eepreezinaſchanahs, un woi ne atmoh-

disees wiina pascha firds kahdureis us Deewa luhgschanahm un Kristus flaweschanu tapat, ka Grota mahzitajam. Tad tahdam smehjejam buhs gauschi shehl, ka jaunās deenās tā grehkojis un firmu galwu, wezzu gohda zihuitaju wissu lauschu preekshā apsmehjis. Buhs gauschi shehl: To lai arri Deews dohd, ka pee atgreeschanas un pestifchanas nahktu, kamehr wehl laiks dohts.

Tahs Behterburgas Latw. Awises nekahdus Deewa wahrduš ne sluddina wis, bet tahs lihds schim tik-kai irr neffuschas sinnas par laizigahm un pasauligahm leetahm ween. Par to nu gan nekās ne kaitetu; jo Deewa laizigas dahwanas arri irr labbas. Bet kad Deewa laizigas dahwanas ween isteiz par labbahm un tahs garrigas un smehtas apsmelij, tad ta irr tahda jaunās mohdes tizziba, kas nei derriga, nei zilwelam par pestifchanu (mahziti laudis to fauz par Materialismuš). Lai Deews shehligi pasarga no tahs ir muhs, ir muhsu behrnus un laudis, ir tahs jaunās Behterbutgas Awises; lai tahs oplam tahdai leekai tizzibai ne padohdahs. Tad ar preeku tahs warrehs lassiht us preekschu ir wissi gohdigi un deewabihjigi laudis. Us to lai Deews jumā palihds, mibleem Behterburgas Awischu awghadatajeem un rakstatajeem, us to lai nu zits zittam rohku sneedsam, lai ne gahnam wis, kas pee muhsu tizzibas peeder, bet lai turpretkim weenā prahtā us to Kungu falkam: „Taws wahds lai irr mannas kahjas spibdelis un weens gaischums us manneem zekkeem.“ (Dahw. ds. 119, 105.) A. R.—i.

Jaunas sinnas.

Pohlsemme, Mlawas pilstatā, masa Lut-tera draudse to leelu preeku redsejuse, ka 16tā Septemberi warrejuse grunts-akmini likt jaunai smuklai basnijai lihds schim tiklai kahdā ihretā nammā warrejuschī sawu Deewakalvoschanu tur-reht. Wehl truhst naudas deesgan pee jauna Deewa namma zelichanas — tomehr fahuse tai-siht, zerredama, ka tas Kungs un kristigas firdis pee tahda teizama darba gan palihdsehs. Ar pa-teizibu sanems wissas mihlestibas dahwanas.

Mastawas General-Superdentu Diehohf Deews Kungs ar nahwi aizinajis pee smehtas duffas. —

Rehwelē 26tā Septemberi glabbajuschī Zg-gaunu semmes General-Superdentu Keinu, ko Deews ar nahwi pee smehta meera bij aizinajis. Zil kohti scho wihru zeenijuschī un mihlejuschī, to wiina behrēs warreja redseht; jo ne-isklaitams zilwelu pulks un kahdas 200 kareetes wiina pa-waddijuschī us kappeem. S—i.

Bahrlabboschana.

Mihlais N. Fr—n, Zuhš falkat: ka esmu ka unojees us mihktu ammata brahlī Zihrawā. Ne, mihlais ammata brahl', bet esmu „schehlo-jees“. Atmettisim tahdu prahtu un wallodu, kas mums par kaunu buhtu un sabedrosimees lab-baki brahligā mihlestibā un gohdasim to Kungu, (Sal. falk. w. 3, 9.) wahjeem un nespehzigem labbu darriidami. A. Breedis.

Sluddinaschanas.

Us tahm zaur Baukfas aprinkā-teešu istaistahm pa-wehlefschanahm no 6ta Zuhna 1862 Nr. 847. sinnamu darritu preekschrahtu zeen. Kursemmes Gubernatera kunga no 1ma Zuhna f. g. Nr. 4938 teel no Bez-un Jaunfaules pagasta-teešas wissas zittas teefas un polizijas usaizinatas, wissahm tahm pee schabs pagasta teefas peerahtitahm dwehelehm, kurras us nekruschu naudas deeneschanu istaistas, kā: Karl Mos-lopp, Mittel Veikrist, Mittel Swikke, Krist Buschering, Jakob Steinat, Jahn Brikowski, Geddert Sirmel, Mittel Irbe, Jahn Stabbul un Jahn Laikam, sinnamu darrihts, ka zaur muhsu angsta Keisera shehlastibu tahm irr wehlehts pee tahs pirmas nekruschu dohschanas few par teem sinna-mee 300 rubl. f. ispiirtees, bet arri ja wiinas lihds pirmas nekruschu dohschanas tohs minnetus 300 rubl. f. pagasta-teešai ne buhtu eemalsajuschas, ar winnahm pehz jauneem likkumeem tiks darrihts.

Bez- un Jaunfaules pagasta-teešā, tai 15tā Sep-temberi 1862. Nr. 327. 1

Schanku aprinkā, Akmines pagastā, Sapnaggu fahdschā tanni nakti no 29ta us 30to Augustu schinū gaddā no gannibahm irr ar wisseem dselles pinnekteem sagti: 1) firgs tumšchī pellehs ar bleffi peerē, 5 gad-dus wezz, 40 rubl. wehrts; 2) firgs tumšchī brubns ar haktu sribyu par peeri, 3 gaddus wezz, 60 rublūs wehrts. Kas par scheem sagteem sirgeem ristigu sinu warr doht Schanku aprinkā Luttera mahzitajam Di-stonam, Sawnaras mahzitaja muischā, ka tohs warr dabbuht, tas dabbuhs 20 rubl. fudr. pateizibas naudu. 1

Uhhulinn-, timoteju- un lehtschu-ſcheklu
 mehš ir ſchinn gaddä täpat pehrſam, ſä zittos gaddos
 virkuſchi, weenalga woi atredd dandš puhruš jeb
 maſu lectu no tabu, un maſfaſim to wiſſelabbaku tirgu
 ſo tiſ warr doht.

Koehncke, 1
 Rihgä, Septembert 1862. Kerkowiuſa nammä, Nabuſcha
 vaſſaleſä puſſe.

Uš leeljeſka no Tadaikēem lihš Paplaſti
 Grobbines apriaſti 5tä Septembert janna, ſarkana,
 labbi paſiſcha denkelbnd jeb brewtaſcha ar 38 rubk.
 triju un peežu rubku ſilberſcheinehu un diwi ſilleem
 Leepajaš 20 kapekku naudas papibreem iſkrittuſi. Kaš
 to paſuddumu man nodobš, taš trescho dalku dabbuſš
 par pateizibaš maſfa.

Dr. G. C. Katterfeld,
 maſſitaš.

Tahdaš meitaš, kaš grihb maſžiteeš ſmaſku ſee-
 wiſchku-darbu, iſſchubt un ſkrohderſchana, warr labbu
 maſziku un arri ſohrteli un apgahdaſchana dabbuht
 Katrinneš eelä, Grüaſeida nammä **Nr. 19.** teeſcham
 prettim Ellejaš Grahwan, pee ſeewiſchku ſkrohdereneš
G. Grünfeld. 1

Zelgawä, leelaja eelä, bekkera Rennera nammä,
 ehrt be gl, pee ſkrohdera madamaš **Hohenstein** tohp
 wiſſadaš kleiter un ſeewiſchku manteki ſchubti. Täpat
 arri jannaš meitaš, kaš ſchubſchana grihb maſži-
 teeš, tohp peenemtaš? 1

Tahš gruntis **Karlruhe** un **Augustenhof**, kaš
 peederr Wachsmuhta lungam un **Randawas** wiſſarijā
 ſtabu ar teem un numereem **3. 4. un 5.** — ar
 wiſſeem peederrigeem gabbaleem **13tä Novemberſi-**
ſchinn gaddä ubtupē tapp paſdrohtiaš pee **Dalku-**
maš Wirſpiltunga = teeſaš, un pee ſchihš
 teeſaš arri ſtaidrakas ſinaš par to warr dabbuht, ſä
 tahš ir iſdrohdamaš. 3

Kurſemmes Kredita-beedriba

tē iſſuddina, ſa ſchihš Kredita-beedribas ſa-eeſchanaš
 wecta un tahš iſtabaš, kur wiſſa nauda pee winnaš
 tohp eemakſata jeb no winnaš iſmaſſata, taggad ir
 tai nammä, kaš lihš ſchim peederrejiš **Grahwan**
Pahlenam, teeſcham prettim **Gymnaſiumam** un
 kaš taggad peederr Kurſemmes Kredita-beedribai. 2
 Zelgawä, 28tä Septembert 1862.

Direkzionſrahts **Baron Medem.**

Sikretehriš **C. Neumann.**

Wehrä leekama ſinna.

Kaš taggad reiſtu reiſehn daſchi to no muuš pa-
 ſcheem ſataiſitu **koſchinella ſalwi** pallat taiſiujſchi
 uš muuš wabrdn, zaur to dandš laudiš ſtabdē nabhu
 ſchi, tad wiſſeem un ſarcom, kaš iſtu un labbu ſarka-
 nu pehrwi grihb dabbuht, to padohmu dohdam, lai ar
 rakſteem, woi arri paſchi pee muuš nahk. Tiklai par
 to pee muuš paſcheem ſataiſitu pehrwi mehš warram
 galwoht. — Pehrwe preekſch weenaš maſzinaš wiſſaš
 maſfa 30 ſap. f.

A. un B. Wetterich, 2
 aſteeku prežu- un wehrwu-boddē, bla-
 ſam Pehtera baſnizai **Nr. 2.**

No **Embargas** Krohna pağaſta-teeſaš tohp tahš
 pağaſta-teeſaš un muušas-polizijaš, appakſch kueras
 rohbeſchaaſchaitan peeraſtiti pağaſta lohjeſki uſtru-
 rabaš, — lubgiti, winneem peekohdinabt, ſa winneem
 eekſch iſſa taita ſawuš galwaš-labbibaš parradus
 buhš atlibdinaht, un winnaš beš uſrahdiſchanahu, ſa
 wiſſaš nedobſchanaš iſpiditaaš, ne buhš peeturrecht. 3

Embargas Krohna pağ. teeſä, 5tä Oktobert 1862.

(**Nr. 1477.**) Preekſchſehdetajaš **Dalus.**

(**C. B.**) Teeſaš-ſkrihw. **C. Brunowſki.**

Labbibaš un prežu tirguš Rihgä tai 13. Oktobert un Leepaja tai 13. Oktobert 1862 gaddä.

Maſſaja par:	Rihgä.		Leepaja.		Maſſaja par:	Rihgä.		Leepaja.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Iſchetw. (1 puhru) rudſu 220 libdi	2	30	2	20	1/2 puddu (20 mahrz.) dſelſes . . .	1	—	1	10
1/3 " (1 ") kweeſchu 350 —	3	75	3	50	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	25	1	50
1/3 " (1 ") meeſchu 160 —	1	70	1	80	1/2 " (20 ") ſchſchin appinu . . .	—	—	2	50
1/3 " (1 ") auſu . 100 —	1	10	1	15	1/2 " (20 ") ſchab. zubku gall. . .	—	—	—	—
1/3 " (1 ") ſirna . . .	2	50	2	50	1/2 " (20 ") krohna linu . . .	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju ru dſu mil. . .	2	25	2	—	1/2 " (20 ") braika linu . . .	1	50	1	20
1/3 " (1 ") bibdelet. . .	3	—	3	—	1 muzzu linu ſcheklu . . . 10 libdi	16	—	10	—
1/3 " (1 ") " kweeſchu mil. . .	4	—	4	—	1 " ſiſku 10 —	10	50	9	—
1/3 " (1 ") meeſchu putr. . .	2	60	2	90	10 puddu ſarkanaš ſahli . . .	6	25	—	80
10 puddu (1 birſawu) ſeena . . .	4	—	3	—	10 " baltiaš rupjaš ſahli . . .	5	75	—	80
1/2 " (20 mahrz.) ſweeſta 430 —	4	40	3	80	10 " " ſmaſkaš " . . .	5	75	—	80